

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 19Ο ΑΙΩΝΑ

Α. ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ (1821-1827)

2. Πρόσφυγες από τον ελλαδικό χώρο

προσφυγικά ρεύματα από Θεσσαλία, Μακεδονία, Ήπειρο :

- α. ξεκίνησε σχεδόν ταυτόχρονα με το μεταναστευτικό ρεύμα από τη Μικρά Ασία
- β. συνεχίστηκε όμως και κατά το δεύτερο έτος της Επανάστασης,
- γ. δύο κυρίως κατευθύνσεις:
 - από τη Θεσσαλία και τη Μακεδονία προς τις Βόρειες Σποράδες
 - από την Ήπειρο και τα Άγρια προς τη Δυτική Στερεά και ειδικότερα το Μεσολόγγι

προσφυγικό ρεύμα στις Βόρειες Σποράδες :

- α. κάτοικοι της Θεσσαλομαγνησίας και της Κεντρικής Μακεδονίας κατέφυγαν στις Βόρειες Σποράδες και το Τρίκερι της Μαγνησίας
- β. αιτία η προέλαση των τουρκικών στρατευμάτων και η αποτυχία του επαναστατικού κινήματος στη Μαγνησία και τη Χαλκιδική (άνοιξη 1821)
- γ. το επόμενο έτος (1822) αγωνιστές και οπλαρχηγοί από τη Μακεδονία και τον Όλυμπο κατέφυγαν στις Σποράδες
- δ. μικρός αριθμός κατευθύνθηκε στη συνέχεια στις Κυκλάδες και κάποιοι μεμονωμένοι στη Στερεά Ελλάδα
- ε. αιτία η καταστολή του κινήματος στον Όλυμπο
- στ. επιπτώσεις του προσφυγικού ρεύματος στις Βόρειες Σποράδες:
 - φτώχεια, σύγχυση και αναρχία
 - αδυναμία των τοπικών αρχών να περιθάλψουν τους άπορους και πεινασμένους νεοφερμένους, αλλά και να διατηρήσουν την τάξη
 - φαινόμενα ληστείας και πειρατείας
 - κρούσματα βίας προκαλούσαν ειδικά οι πρόσφυγες από τον Όλυμπο που απέβησαν στην πράξη κυρίαρχοι των νησιών και τρόμος των εγχωρίων

προσφυγικά ρεύματα προς τη Δυτική Ελλάδα και το Μεσολόγγι :

- α. μεγάλα κύματα προσφύγων από την Ήπειρο κατευθύνθηκαν στη Δυτική Στερεά, για να αποφύγουν τα τουρκικά αντίποινα, μετά την καταστολή του κινήματος, το καλοκαίρι του 1821
- β. πλήθη συνέρρευσαν στο Μεσολόγγι
- γ. τελευταίοι κατέφθασαν οι Σουλιώτες (αρχές 1823), μέσω των Ιόνιων νησιών, μετά την πολιορκία του Σουλίου

ενέργειες αποκατάστασης των Σουλιωτών και αντιδράσεις ντόπιων :

- α. οι Σουλιώτες πρόσφυγες έφτασαν σε μια περίοδο κατά την οποία το Μεσολόγγι είχε επιβαρυνθεί υπερβολικά
- β. οι εγχώριοι δυσφορούσαν έντονα γι' αυτήν τη συνεχή εισροή προσφυγικών πληθυσμών
- γ. για να ανακουφιστεί η πόλη, το Βουλευτικό τούς παραχώρησε το Ζαπάντι, βορειοδυτικά του Αγρινίου
- δ. οργανωμένες αντιδράσεις των ντόπιων ματαίωσαν τη παραχώρηση γης για εγκατάσταση προσφύγων
- ε. παρά την αποτυχία, η απόφαση αυτή αποτελεί την πρώτη ιδέα για αποκατάσταση προσφύγων στα χρόνια του Αγώνα και έφερε στο προσκήνιο το ζήτημα αξιοποίησης των «εθνικών γαιών», που επρόκειτο να απασχολήσει αργότερα το νεοελληνικό κράτος

δραστηριοποίηση προσφύγων στην Γ' Εθνοσυνέλευση :

- α. από τους Ηπειρώτες πρόσφυγες, πρώτοι οι Σουλιώτες πέτυχαν να εκπροσωπηθούν στην Γ' Εθνοσυνέλευση
- β. έθεσαν ως βασικό θέμα την παραχώρηση τόπου για μόνιμη εγκατάσταση